

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/36/2021
Identifikačné číslo spisu:	3514010057
Dátum vydania rozhodnutia:	02.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3514010057.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaníča, na neverejnom zasadnutí konanom 2. februára 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného F. W. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona o dovolaní obvineného F. W. proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/107/2018, z 9. októbra 2018 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného F. W. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom, sp. zn. 2T/23/2014, zo 16. augusta 2018 uznal obvineného F. W. za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

v čase od 14.04 hod. do 14.07 hod. dňa 22. októbra 2013 vo vestibule železničnej stanice v U. G. U. H. po predchádzajúcom vzájomnom rozhovore, v ktorom obvinený F. W. vyčítal poškodenému A. D., nar. X. C. XXXX, trvale bytom U. G. U. H., D. XXXX/X, ako sa správa k svojej matke G. D., nar. XX. E. XXXX, trvale bytom U. G. U. H., D. XXXX/X, pristúpil k poškodenému A. D., sediacemu na lavičke a tohto udrel päťou do ľavej časti tváre v oblasti oka, následne si k poškodenému D. prisadol na lavičku, kde poškodenému povedal, aby „vypadol zo stanice“, lebo že ak ho ešte raz stretne, tak dostane bitku znovu, pričom následne poškodeného vyzval slovami „daj sem telefón, lebo uvidíš“ a súčasne poškodenému D. hrozil zovretou päťou, aby mu odovzdal mobilný telefón, ktorý mal pri sebe, keď poškodený nereagoval okamžite, výzvu zopakoval slovami „daj sem telefón“, pričom prstami poškodenému naznačoval, aby mu podal predmetný mobilný telefón a poškodený z obavy, že obvinený bude pokračovať vo fyzickom útoku na neho, teda pod hrozbou bezprostredného násillia, odovzdal F. W. predmetný mobilný telefón zn. SAMSUNG GALAXY S GT-I9000, čiernej farby, rok výroby 2010, IMEI: XXXXXX/XX/XXXXXX/X, spolu s koženým puzdrom na mobilný telefón a s pamäťovou kartou 4GB, po ktorom skutku následne F. W. v čase o 14.09 hod. dňa 22. októbra 2013 odišiel v smere na autobusovú stanicu, čím svojim konaním spôsobil A. D. škodu vo výške najmenej 317,00 Euro podľa vyjadrenia poškodeného a zranenie tváre v oblasti ľavého oka s doposiaľ nezistenou dobou

liečenia

Za to okresný súd menovanému uložil podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Trestného zákona a s prihliadnutím na § 36 písm. l) Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 36 (tridsaťšesť) mesiacov, na výkon ktorého obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Okresný súd súčasne postupom podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste obsiahnutý v trestnom rozkaze Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/164/2013, z 29. októbra 2013, právoplatného 28. decembra 2013 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad; napokon okresný súd obvinenému podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, rozhodujúci na podklade odvolaní podaných tak prokurátorom ako aj obvineným, rozhodol rozsudkom, sp. zn. 23To/107/2018, z 9. októbra 2018 tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu v časti čo do celého výroku o treste, zatiaľ čo podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému uložil podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 4 a podľa § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov s tým, že menovaného podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uloženom obvinenému obsiahnutý v trestnom rozkaze Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/164/2013, z 29. októbra 2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad s tým, že výrok o ochrannom liečení uloženom obvinenému rozsudkom súdu prvého stupňa zostal nedotknutý. Zostávajúcim výrokom krajský súd postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený dovolanie s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť).

Obvinený podané dovolanie odôvodnil v podstate nasledovne.

„Máme za to, že krajský súd pochybil, keď svojím rozhodnutím nesprávne použil hmotnoprávne ustanovenie podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona tým, že bral do úvahy ďalšiu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, ako aj to, že neaplikoval poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Krajský súd tak odignoroval ustanovenie § 37 ods. 7 Trestného zákona, a teda že sa ustanovenia odsekov 4 až 6 nepoužijú, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona alebo § 42 Trestného zákona, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchatel'a neprimerane prísne. Napriek tomu, že okresný súd použil toto ustanovenie, nakoľko sa dotýka môjho klienta, keďže bola aplikovaná asperačná zásada, krajský súd neodôvodnil, prečo a z akého dôvodu sa týmto ustanovením Trestného zákona neriadil. Taktiež sa nestotožňujeme s tým, že krajský súd aplikoval priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona", k čomu obvinený doslovne citoval právne vety stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 104/2009, zo 14. júna 2010, pokračujúc, že „... krajský súd taktiež neuviedol, z akého dôvodu neaplikoval poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona z predchádzajúceho odsúdenia ... tak, ako to urobil okresný súd, ktorý vo svojom odôvodnení uviedol, že túto okolnosť z uvedeného rozhodnutia prevzal, nakoľko môj klient sa v tomto konaní priznal a svoj čin oľutoval. Z judikatúry R 1/1965 vyplýva, že úplné zistenie všetkých poľahčujúcich a priťažujúcich okolností ako aj zhodnotenie stupňa ich intenzity vo vzťahu k ostatným okolnostiam, ktoré sa týkajú činu a osoby páchatel'a a v súhrne tvoria stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť, je

nevyhnutnou podmienkou na určenie druhu a výmery trestu. Na základe vyššie uvedeného máme za to, že krajský súd nesprávne aplikoval a následne určil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Môjmu klientovi tak krajský súd upravil trestnú sadzbu vo výmere 4 roky a 6 mesiacov až 10 rokov 8 mesiacov napriek tomu, že použitie ustanovenia § 37 ods. 4 bolo pre môjho klienta neprimerane prísne. Zároveň na čo hlavne poukazujeme, bolo krajským súdom odignorované ustanovenie § 37 ods. 7 Trestného zákona (pozn.: správne malo byť § 38 ods. 7)".

„Žiadam Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, aby po preskúmaní rozhodnutia odvolacieho súdu napadnuté rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 386 Trestného poriadku zrušil. V prípade, ak Najvyšší súd Slovenskej republiky zistí dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, žiadam, aby v zmysle ustanovenia § 386 Trestného poriadku napadnuté rozhodnutie zrušil a zároveň podľa § 388 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Trenčíne, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol."

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý v podstate uviedol, že „... pokiaľ ide o námietky týkajúce sa nesprávneho použitia ustanovení § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona, ukladania súhrnného trestu či duplicitného použitia sprísňovacích ustanovení, k tomu je potrebné uviesť, že už len samotné použitie ustanovení § 188 ods. 1 a § 38 ods. 4 Trestného zákona znamená zákonnú trestnú sadzbu 4 a 8 mesiacov až 8 rokov. Ústavným súdom modifikované ustanovenie § 41 ods. 2 Trestného zákona (asperačná zásada) sa fakticky v tomto prípade ani nepoužilo, resp. jeho použitie nemalo praktický význam pri výške trestu, ktorý bol obžalovanému uložený. Obžalovanému bol totiž uložený trest odňatia slobody v rámci jeho zákonnej výmery, keďže pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona je možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere 3 roky až 8 rokov, pričom odsúdenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere len 6 rokov. Krajský súd v Trenčíne preto nemohol nijako porušiť zásadu „ne bis in idem“, ak u odsúdeného identifikoval priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, teda spáchanie viacerých trestných činov a toto následne uplatnil v spojení s § 38 ods. 4 Trestného zákona pri ukladaní súhrnného trestu. K nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona uvádzam, že odsúdený sa k zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, pre ktorý bol trestne stíhaný v predmetnom konaní, nepriznal, naopak popieral jeho spáchanie aj v priebehu celého hlavného pojednávania. Keďže súhrnný trest je trestom za zbíhajúcu sa trestnú činnosť, nebolo možné u odsúdeného len mechanicky aplikovať poľahčujúce okolnosti z jedného trestného činu aj na ďalšie trestné činy, pokiaľ na to nie sú splnené podmienky".

„Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odsúdeného F. W. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na verejnom zasadnutí odmietol, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) in fine Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru o zrejmom nenaplnení dôvodov dovolania.

Najvyšší súd vo všeobecnosti poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zjavné, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré zákonodarca kvalifikuje ako opodstatňujúce podanie odvolania a pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní tak, ako sú tieto podrobne zakotvené v Trestnom poriadku, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým

bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do právoplatnosti rozhodnutia (napadnutého dovolaním), ktorá je zásadnou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť je vlastnosťou rozhodnutia, ktorá v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť).

Nezmeniteľnosť rozhodnutia znamená, že v rámci konania, v ktorom bolo vydané, nemožno o veci, ktorá bola jeho predmetom, naďalej pokračovať, resp. ju „nanovo“ prejednať. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala pre konanie pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“. Napokon, nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia nemožno vnímať absolútne, ale naopak relatívne, nakoľko zákon v určitých taxatívne vymedzených prípadoch pripúšťa jeho zmenu aj prostredníctvom uplatnenia mimoriadnych opravných prostriedkov, podanie dovolania nevynímajúc. Tým nie je dotknutý záver, že dovolací súd práve s poukazom na vyššie vyjadrené nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Preto sú pre dovolací súd podstatné vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane,

§ 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, §30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Dovolacie námietky obvineného možno v zásade rozdeliť do nasledovných okruhov:

- a) krajský súd pochybil, ak pri použití tzv. asperačnej zásady (§ 41 ods. 2 Trestného zákona) pri súčasnom ukladaní súhrnného trestu (§ 42 ods. 1 Trestného zákona) u obvineného konštatoval popri existencii priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (páchateľ bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať) aj priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona (páchateľ spáchal viac trestných činov), a tak za súčasného použitia § 38 ods. 4 Trestného zákona (zvýšenie dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu) nesprávne uložil trest a porušil zásadu ne bis in idem,
- b) krajský súd postupoval nesprávne, ak v rozpore so závermi okresného súdu vo vzťahu k obvinenému nekonštatoval existenciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona (páchateľ sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval) a napokon,
- c) krajský súd pri rozhodovaní o výmere uloženého trestu „odignoroval“ (pozn.: cit.) ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona.

K tomu najvyšší súd uvádza nasledovné.

Stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky S 1/2011 o nemožnosti súčasného použitia § 37 písm. h) a § 41 ods. 2 Trestného zákona malo svoje opodstatnenie len do prijatia nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, z 28. novembra 2012, ktorým Ústavný súd SR rozhodol, že ustanovenie § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ dňom vyhlásenia nálezu v Zbierke zákonov stráca účinnosť.

Podľa dovtedy účinnej právnej úpravy použitie tzv. asperačnej zásady malo za následok zvýšenie tak hornej ako aj dolnej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby. Podľa súčasnej platnej právnej úpravy § 41 ods. 2 Trestného zákona dochádza len k úprave hornej hranice trestnej sadzby, preto neprichádza k dvojnásobnej úprave tej istej (dolnej) hranice trestnej sadzby tak, ako má na mysli predmetné Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Ak potom odvolací súd priznal priťažujúcu okolnosť v zmysle ustanovenia § 37 písm. h) Trestného zákona a tiež podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, nejedná sa o hmotnoprávne pochybenie tak, ako dôvodí v podanom dovolaní obvinený a už vôbec nie z dôvodu, že je takto uložený trest nespravodlivý v dôsledku jeho neprimeranosti.

Najvyšší súd prijal výkladové stanovisko publikované pod Tpj 47/2020, v rámci ktorého došlo k formulovaniu nasledovne znejúcej právnej vety:

Po nadobudnutí účinkov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, o nesúlade § 41 ods. 2 Trestného zákona v texte za bodkočiarkou s čl. 1 Ústavy SR, už nemôže nastať situácia, že by súčasné použitie § 38 ods. 4, ods. 5 alebo ods. 6 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona bolo pre páchatel'a neprimerane prísne. Inými slovami, keďže po zrušení časti tzv. asperačnej zásady o zvyšovaní dolnej hranice trestnej sadzby už nedochádza k interakcii medzi § 41 ods. 2 Trestného zákona, ktorý zvyšuje (už len) hornú hranicu trestnej sadzby s § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona, ktoré z tam uvedených dôvodov zvyšujú dolnú hranicu trestnej sadzby, je a priori vylúčené, aby súčasné použitie týchto ustanovení mohlo byť pre páchatel'a neprimerane prísne. Ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona je tak po zverejnení označeného nálezu v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 Z. z. od 21. decembra 2012 obsolétne.

Výklad zvolený v citovanej právnej vete nie je v rozpore s doslovným znením § 38 ods. 7 Trestného zákona (ktorý v zásade umožňuje preskúmať neprimeranú prísnosť trestu), ale ide o výklad, ktorý sa tohto znenia, rovnako ako účelu dotknutého ustanovenia pridrižiava (keďže takýto prieskum podmieňuje súčasným pôsobením účinkov podľa § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona). Ide tiež o jediný ústavne akceptovateľný výklad, keďže ďalšia aplikácia § 38 ods. 7 Trestného zákona by po náleze Ústavného súdu SR bola v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 13 ods. 4 Ústavy SR. V opačnom prípade by sudy umožnili preskúmať a prípadne modifikovať prísnosť ukladaného trestu u tých recidivistov, ktorí sa už v minulosti dopustili zločinu/obzvlášť závažného zločinu a u ktorých sa s ohľadom na ostatnú zbiehajúcu trestnú činnosť má postupovať aj podľa tzv. asperačnej zásady, kým u tých recidivistov (prípadne páchatel'ov, u ktorých prevažuje pomer priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona), ktorí sa ďalšej trestnej činnosti nedopustili, by to nebolo možné. Pri takomto výklade by vlastne ďalšie páchanie trestnej činnosti (odôvodňujúce postup podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona) bolo páchatel'ovi na prospech, čo je v zjavnom rozpore s ústavnoprávnou požiadavkou dbať na podstatu a zmysel obmedzenia základných práv a slobôd - v danom prípade práva na osobnú slobodu (k prednosti ústavno-konformného výkladu pred derogáciou práva vid' nález Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 15/98, z 11. marca 1999).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (ako ani žiaden z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku) totiž nie je naplnený tým, že obvinenému bol uložený trest v ním subjektívne pociťovanej neprimeranej výške. Pokiaľ krajský súd správne aplikoval príslušné ustanovenia Trestného zákona upravujúce ukladanie trestu tak, ako je tomu v posudzovanej trestnej veci obvineného a trest následne vymeral v rámci zákonom upravenej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že by trest bol uložený mimo sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného.

V predmetnej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody ide o druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, jednoznačne pripúšťa a rovnako tak výmera uloženého trestu je nepochybne v rámci zákonnej trestnej sadzby.

Preto postupoval krajský súd správne, keď obvinenému pri ukladaní súhrnného trestu za súčasného použitia tzv. asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona pričítal aj priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona (páchateľ spáchal viac trestných činov) a priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona.

Okrem toho krajský súd postupoval tiež správne, keď obvinenému nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona.

Najvyšší súd uvádza, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne) existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacím súdom v prípade, ak tento koná na podklade dovolania podaného obvineným podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Opak by platil v prípade, ak by súd vo výroku dovolaním napadnutého rozhodnutia síce konštatoval danosť niektoej z týchto okolností, avšak v rozpore s týmto záverom by ju nevzal do úvahy pri ukladaní trestu (pri úprave výmery trestnej sadzby podľa § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona). Len v takom prípade (a za súčasného splnenia podmienky podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku) by označené pochybenie mohlo zakladať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia - vid' R 18/2015). Takáto situácia v posudzovanom prípade nenastala.

Najvyšší súd poznamenáva, že krajský súd síce postupoval správne, keď obvinenému nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, avšak s právnymi úvahami, na ktorých založil svoje rozhodnutie o nemožnosti priznania dotknutej poľahčujúcej okolnosti, sa najvyšší súd nestotožnil.

Najvyšší súd na vysvetlenie uvádza, že priznanie a oľutovanie činu v zmysle § 36 písm. l) Trestného

zákona v prípade ukladania súhrnného trestu môže byť uznané ako poľahčujúca okolnosť len vtedy, ak je kompletne a úplne ako z hľadiska zákonného, tak aj ľudského. Zákonné hľadisko v sebe zahŕňa priznanie všetkých spáchaných

a stíhaných trestných činov, nielen niektorého z nich a slovné alebo písomné vyjadrenie úprimnej ľútosti nad celou stíhanou trestnou činnosťou. Súd pri ukladaní súhrnného trestu ukladá trest za všetky spáchané trestné činy, medzi ktorými existuje ničím neprerušovaný vzťah viacčinného súbehu. Preto nemôže poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona „prevziať“ len z predchádzajúceho potrestania, ak obvinený popiera spáchanie čo i len jedného zo zostávajúcich trestných činov, za ktoré mu je ukladán súhrnný trest. Odporovalo by to ustanoveniu § 38 ods. 2 Trestného zákona, pretože z tohto ustanovenia jasne vyplýva, že súd určuje druh trestu a jeho výmeru za všetky stíhané trestné činy, nielen za niektorý z nich. Úprimná ľútosť obžalovaného sa musí vzťahovať na všetky spáchané trestné činy, za ktoré mu je ukladán súhrnný trest. V predmetnej veci obvinený nepriznal vinu a ani svoje konanie neoľutoval.

Najvyšší súd sumarizuje.

Ak sa obžalovanému ukladá trest za viac trestných činov, možno na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona - priznanie sa k spáchaniu trestného činu a úprimné oľutovanie trestného činu - prihliadnuť len vtedy, ak obvinený priznal a úprimne oľutoval všetky trestné činy, pre ktoré je stíhaný a za ktoré sa mu ukladá trest. Obvinenému je totižto ukladán súhrnný, resp. súhrnný trest nielen za trestný čin, ktorý priznal a úprimne oľutoval, ale aj za tie trestné činy, ktorých spáchanie poprel. Z ustanovenia § 41 ods. 1 Trestného zákona, ale aj z ustanovení § 34 ods. 4 Trestného zákona a § 38 ods. 2 Trestného zákona zrozumiteľne vyplýva, že súd obžalovanému ukladá trest a určuje jeho druh a výmeru za všetky trestné činy a nielen za niektorý z nich.

Treba dodať, že menovanému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, zatiaľ čo Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje v § 188 ods. 1 pre zločin lúpeže „základnú“ trestnú sadzbu vo výmere 3 (tri) až 8 (osem) rokov. Je preto zrejmé, že obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere, ktorú Trestný zákon ustanovuje za dotknutý trestný čin.

K dovolacej argumentácii obvineného, ktorou namieta nesprávnosť postupu krajského súdu spočívajúceho v „odignorovaní“ ustanovenia § 38 ods. 7 Trestného zákona najvyšší súd konštatuje, že ani v tejto časti nemohol akceptovať námietky obvineného, pričom platí už vyššie uvedené, že ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona je po zverejnení označeného nálezu v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 Z.z. od 21. decembra 2012 obsolétne.

Zhrnúc vyššie predstreté právne úvahy a skutočnosť, že na uloženie súhrnného trestu obvinenému F. W. boli splnené všetky zákonné predpoklady, najvyšší súd uzatvára, že v trestnej veci menovaného nezistil naplnenie ním označeného (a ani žiadneho iného) dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.